

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Motion 2004:8 av Pia Lidwall m.fl. (kd) om inrättande av centralt belägen mottagning för unga vuxna som ska tillgodose det ökade behovet av psykosocialt stöd

Föredragande landstingsråd: Birgitta Sevefjord

Ärendet

Motionärerna föreslår att en centralt belägen mottagning inrättas för unga vuxna som ska tillgodose det ökade behovet av psykosocialt stöd.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Innerstadens sjukvårdsberedning föreslog 2004 i sitt direktivunderlag inför 2005 års hälso- och sjukvårdsbudget en utredning av behoven av en centralt belägen mottagning som skulle utreda och behandla könssjukdomar, det vill säga detsamma som implicit förespråkas i föreliggande motion.

En sådan mottagning har inrättats och den öppnade sin verksamhet våren 2006.

Bilagor

- 1 Motion
- 2 Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

2005-02-18

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 9 augusti 2006.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 22 augusti 2006.

Vid behandlingen i landstingsstyrelsen yrkades bifall dels till landstingsrådsberedningens förslag, dels till m-, fp- och kd-ledamöternas förslag.

Landstingsstyrelsens beslut fattades utan omröstning.

M-, fp- och kd-ledamöterna reserverade sig:

”Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta *att* bifalla motionen.

I Stockholms län finns det cirka 150 000 unga vuxna i åldern 18-24 och för dem av dessa som mår psykiskt dåligt finns det ingenstans att söka sig. Så här års blir det dessutom speciellt påtagligt när många unga kommer till Stockholm för att jobba och studera. De befinner sig i en ny utsatt situation och har ingenstans att vända sig. För dem som inte är skrivna i stan är vårdcentralerna inget alternativ. Oftast är det bara ett samtal och lite stöd som behövs för att vända något som är på väg att gå illa.

Öppnandet av Sesam City var ett bra initiativ och de gör ett väldigt bra arbete, men de är helt inriktade på STI-verksamhet (arbetet med sexuellt överförbara sjukdomar) och har inget uppdrag för den psykosociala biten. Den nuvarande majoriteten gör tydligen i sitt svar att de valt att inte prioritera den psykosociala delen av vården, trots att rapport efter rapport visar att många unga vuxna mår allt sämre.”

Ärendet och dess beredning

Pia Lidwall m.fl. (kd) har i en motion (bilaga), väckt den 10 februari 2004 föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* etablera en centralt belägen mottagning för unga vuxna i enlighet med motionens intentioner.

Utskottsbehandling

Hälso- och sjukvårdsutskottet har den 15 mars 2005, enligt landstingsdirektörens förslag, avgett yttrande (bilaga).

Fp- och kd-ledamöterna reserverade sig till förmån för sitt förslag att bifalla motionen.

M-ledamöterna deltog ej i beslutet.

Bilagor

Motionen

Höstens folkhälsorapport har satt fokus på områden där landstingets insatser inte räcker till. På ett flertal olika områden pekar siffrorna åt helt fel håll. Mest alarmerande är situationen för de unga medborgarna. Deras hälso-utveckling motsvarar inte vad som kan förväntas i ett välfärdssamhälle. Den psykiska ohälsan, alkoholkonsumtionen och andelen överviktiga ökar. Orsakerna till detta är säkerligen flera och inte alls enkla. Situationen för den uppväxande generationen är på många sätt radikalt annorlunda jämfört med hur det var för bara ett par decennier sedan. Många gånger sägs det att ungdomstiden har förlängts och vuxentiden senarelagts. Vi är inte säkra på att det är så. Vad som är tydligt är att en pressad bostads och arbetsmarknad och en förlängd studietid gjort att entrén in i vuxenvärlden har förändrats. Tyvärr har inte samhällets institutioner följt med i utvecklingen. Det finns idag ingenstans för unga vuxna att vända sig med sina psykosociala behov. Vi tror att det behövs en egen verksamhet som fokuserar på det glapp som idag finns mellan ungdomsmottagning och mödravård.

Fokus för ungdomsmottagningar är ofta frågor som rör sexualiteten. Sexualiteten och frågor som rör detta är centrala för den som håller på att utvecklas från barn till vuxen. De ungdomsmottagningar som redan har breddat sin verksamhet med psykolog och kurator kan visa på att det finns ett större och vidare behov. Med kompletterande kompetenser kan de möta även andra frågor som snurrar i huvudet och kan vara svårt att kanalisera för den som inte omges av ett väl uppbyggt socialt nätverk.

För unga vuxna behövs något likvärdigt. En plats dit du kan gå för att få hjälp och vägledning oavsett om det handlar om sexuella, psykiska eller sociala frågeställningar. Till skillnad från mödravårdcentralens fokus mot kvinnor har en mottagning för unga vuxna en viktig roll att fylla både för män och kvinnor. Lokaliseringen av en sådan verksamhet är av stor betydelse. Precis som för ungdomsmottagningar är det en stor fördel om platsen frånskiljs från andra sjukvårdsinrättningar. Ingen skall behöva dra sig från att uppsöka mottagningen på grund av att risken att möta fel person som tittar nyfiket och spekulerande. Platsen får gärna ligga centralt med bra kommunikationsläge i Stockholm, tillgänglig för unga vuxna i hela länet.

En mottagning för unga vuxna skulle kunna tillgodose det ökade behovet av psykosocialt stöd för den allt större skara som är på väg att skaffa sig fast mark under fötterna.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta att uppdra åt landstingsstyrelsen

att etablera en centralt belägen mottagning för unga vuxna i enlighet med motionens intentioner

Stockholm den 10 februari 2004

Pia Lidwall

Inga-Britt Backlund

Aram El Houry

Sonia Lunnergård

Monica Karlsson

Stig Nyman

Margaretha Åkerberg

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

Förvaltningens synpunkter

Även enligt Beställarkontor Vårds bedömning tillför en mottagning inriktad på unga vuxna som har passerat åldern för ungdomsmottagningarna ytterligare möjligheter att bättre möta behovet av utredning, behandling, smittspårning och psykosocialt stöd till den gruppen. För unga män finns inte någon självklar verksamhet i detta avseende att hänvisa till. Behovet av en lätt nåbar mottagning för kvinnor med oönskad graviditet kan här också tillgodoses.

Innerstadens sjukvårdsberedning angav i direktivunderlaget för år 2005 att ”Undersöka behoven av en central mottagning för unga vuxna som utreder och behandlar könssjukdomar”.

Sex- och samlevnadsmottagningarna (sesam) vid de fyra större akutsjukhusen har samlad kompetens (venerologer, gynekologer, barnmorskor, STI-sjuksköterskor och kuratorer) för utredning, behandling, smittspårning men även för förebyggande arbete samt stöd och kompetensutveckling till primärvården. Sesamenheterna samarbetar sinsemellan och med Lafa.

Det finns på vissa håll och under vissa tider, problem med tillgängligheten i form av väntetider till både sesamenheterna, venhälsan och ungdomsmottagningarna. Enligt MPAs handlingsprogram för STI/hiv-prevention bör väntetiden vara högst en vecka.

Samtliga sexuellt överförbara infektioner (STI) ökar i antal både i Sverige som helhet och i Stockholm. Speciellt oroande är ökningen av hiv och klamydia men det har också under senare år noterats en ökad incidens av både gonorré och syfilis. Det är framför allt inom grupperna män som har sex med män, intravenösa missbrukare, personer av utländsk härkomst, ungdomar och unga vuxna, utlandsresenärer samt gravida kvinnor som det finns särskilt riskutsatta individer.

Beställarkontor Vård har utrett möjligheterna att driva en centralt belägen mottagning för unga vuxna och föreslår en verksamhet enligt nedan, som sannolikt knyts till Karolinskas sesamverksamhet. Driftstarten beräknas till efter sommaren 2005. Mottagningen kan sannolikt inrymmas i lokaler i anslutning till Cityakuten vid Hötorget i centrala Stockholm. Kostnaden beräknas till omkring 3 miljoner kronor år 2005 därefter 6-8 miljoner kronor per år. Verksamheten bör planeras fortgå två till tre år för att därefter utvärderas och eventuellt permanentas. En del av befintlig verksamhet, t ex

HIV-testning kan överföras till enheten men i huvudsak blir den ett tillskott för att kunna hålla uppsatta mål för handläggningstider.

Verksamhetsinriktningen skall vara en s k lågtröskelverksamhet vad avser hiv och STI för unga vuxna. Med lågtröskelverksamhet menas telefonrådgivning samt drop-in verksamhet dit individen kan komma utan tidsbeställning för testning och rådgivning vad avser hiv och STI.

Basbemanning utgöres av sjuksköterskor med särskild erfarenhet och kompetens, barnmorskor samt kurator.

Till mottagningen skall vara knutet läkare som kan göra medicinska bedömningar, behandla enklare tillstånd samt vid behov skriva remisser till specialistinstanser.

Testning skall erbjudas beträffande infektioner individuellt anpassat beroende på personens risk för att ha smittats med respektive infektion. Behandling och uppföljning av klamydia och gonorré skall göras på mottagningen medan övriga tillstånd remitteras till lämplig instans. Smittspårning skall utföras för klamydia och gonorré enligt Socialstyrelsens råd och anvisningar. Kvinnor med oönskade graviditeter omhändertas och slussas till adekvat instans.

Inom ramen för verksamheten skall även vissa riktade primärpreventiva insatser göras.

För närvarande är inte verksamheten finansierad, men det kan sannolikt göras inom ramen för det statliga bidraget till STI/hiv-prevention. Beslut om detta fattas i Finansdepartementet i april.